

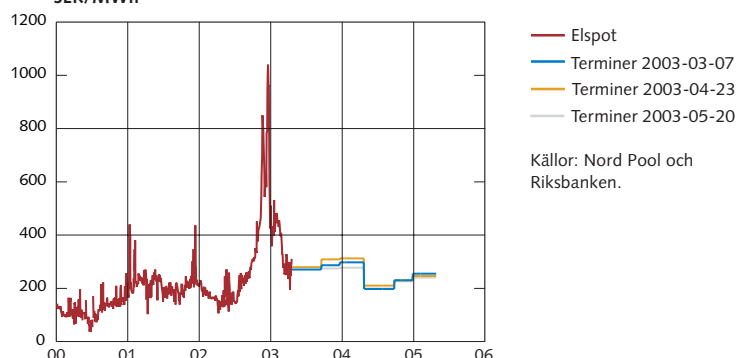
Den senaste tidens inflationsutveckling

Sedan föregående inflationsrapport har KPI och mått på underliggande inflation för månaderna februari till april publicerats. Inflationsutfallen har som väntat dominerats av utvecklingen av energipriserna. Stigande energipriser bidrog först till att inflationen ökade. I februari uppgick inflationen enligt KPI till 3,4 procent i årstakt och enligt UND1X till 3,3 procent. Energipriserna föll sedan i mars och april vilket medförde att inflationen enligt KPI och UND1X sjönk till 2,3 respektive 2,4 procent. UND1X-inflationen blev i april 0,3 procentenheter lägre än väntat vilket huvudsakligen förklaras av oväntat låga oljepriser. Rensat för effekterna av energipriserna uppgick UND1X-inflationen till 1,8 procent i april.

Spotpriserna på den nordiska elbörsen Nord Pool har fallit ungefär som väntat och uppgick i april till i genomsnitt ca 28 öre/kWh, vilket kan jämföras med ett genomsnittligt pris i april under åren 2000–2002 på ca 17 öre/kWh (se diagram R1). Spotpriserna på Nord Pool styrs huvudsakligen av vattentillgång och väder.² Statistik från branschföreningen Svensk Energi visar att tillrinningen i de svenska vattenmagasinen har varit normal under våren men att den är lägre än under föregående år. Vattenmängden i magasinen är ovanligt låg (se diagram R2). Terminspriserna på el, som ger en fingervisning om hur spotpriserna kommer att utvecklas, är kvar på ungefär samma nivå som vid förra inflationsrapporten. Sammantaget tyder detta på att spotpriserna kommer att förbli på ungefär nuvarande nivå under våren och hösten.

Konsumentpriserna på el, som huvudsakligen består av de s.k. tillsvidarepriserna, har också börjat falla, om än inte i lika stor utsträckning som spotpriserna. Toppnivån uppnåddes i mitten av februari då tillsvidarepriserna i genomsnitt uppgick till ca 68 öre per kWh. Det genomsnittliga tillsvidarepriset var i maj ca 47 öre per kWh, vilket dock fortfarande är betydligt högre än genomsnittet på ca 29 öre per kWh under perioden 2001–2002. Liksom i den föregående inflationsrapporten bedöms tillsvidarepriserna fortsätta att falla under

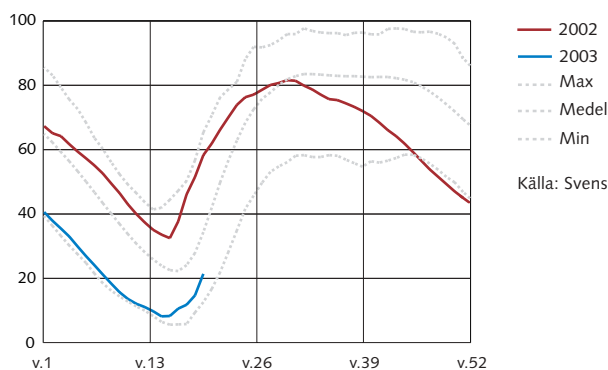
Diagram R1. Elspot- och terminspriser på Nord Pool. SEK/MWh

— Elspot
— Terminer 2003-03-07
— Terminer 2003-04-23
— Terminer 2003-05-20

Källor: Nord Pool och Riksbanken.

Diagram R2. Reglermagasinens fyllnadsgrad veckovis 2002 och 2003 jämfört med genomsnittet 1950-2001. Procent

— 2002
— 2003
--- Max
--- Medel
--- Min

Källa: Svensk energi.

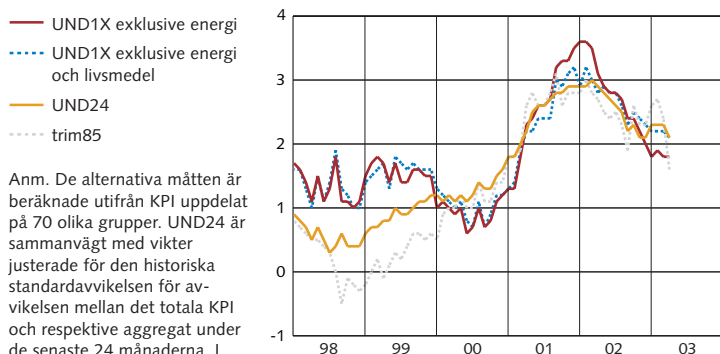
sommaren och bidra till en kraftigt minskad inflationstakt under det närmsta året.

Råoljepriset har fallit överraskande mycket och var i april ca 6 dollar lägre än prognosen i den föregående inflationsrapporten. Till detta kommer att kronan har utvecklats starkare mot dollarn än vad som tidigare förutsågs. Dessa faktorer har bidragit till att bensinpriset har sänkts mer än väntat.

För att analysera den mer långsiktiga utvecklingen av inflationen är det vanligt att studera mått på den underliggande inflations-takten. Underliggande inflation är dock inte ett entydigt definierat begrepp och kan därför beräknas på olika sätt. Ett vanligt sätt är att exkludera vissa förutbestämda komponenter från

2 Se fördjupningsruta "Elpriset och inflationen" i inflationsrapport 2003:1.

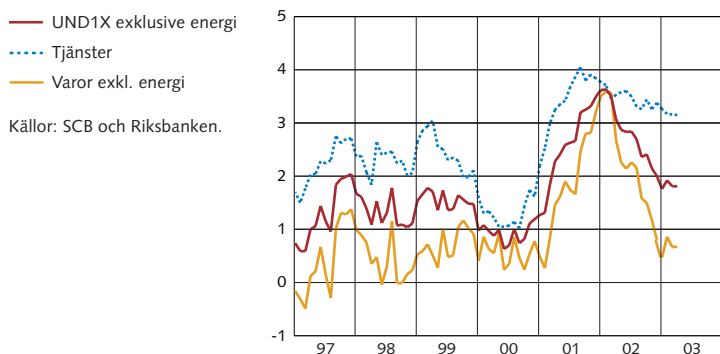
Diagram R3. Olika mått på underliggande inflation. Årlig procentuell förändring

Anm. De alternativa måtten är beräknade utifrån KPI uppdelat på 70 olika grupper. UND24 är sammanvägt med vikter justerade för den historiska standardavvikelsen för avvikelserna mellan det totala KPI och respektive aggregat under de senaste 24 månaderna. I trim85 har de 15 procent mest extrema prisförändringarna under varje månad exkluderats, 7,5 procent i varje svans.

Källor: SCB och Riksbanken.

Diagram R4. UND1X-inflationen exklusive energi uppdelat på varor och tjänster. Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Riksbanken.

KPI-inflationen som anses spegla mer tillfälliga och kortvariga störningar. I UND1X exkluderas räntekostnader för egnahem liksom direkta effekter av förändrade indirekta skatter och subventioner från KPI. UND1X exklusive energi eller UND1X exklusive energi och livsmedel är andra relevanta index i nuvarande läge eftersom priserna på energi och livsmedel har fluktuerat kraftigt på senare tid. Ett annat sätt att mäta den underliggande inflationen är att med hjälp av formella statistiska metoder systematiskt exkludera eller minska betydelsen av varu- och tjänstegrupper vars priser historiskt sett har visat sig variera kraftigt. Oavsett vilket av dessa beräkningssätt som väljs tycks den underliggande inflationstakten ha fallit sedan förra året och vara ungefär i linje med inflationsmålet på 2 procent (se diagram R3).

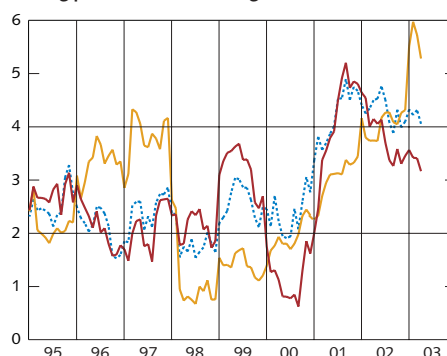
UND1X-inflationen exklusive energi har successivt avtagit sedan våren 2002. Även inflationen mätt med UND1X exklusive energi och livsmedel fortsätter att falla och uppgick till 2,1 procent i årstakt i april. Prisutvecklingen skiljer sig dock tydligt åt mellan varu- och tjänstesektorerna (se diagram R4). Ökningstakten i varupriserna har dämpats påtagligt under det senaste året. Tjänsteprisinflationen

har bara minskat något sedan förra året och ligger fortfarande kvar på en hög nivå. Prisökningstakten på mer administrativt prissatta tjänster, exempelvis kommunala taxor, har stigit kraftigt under det senaste året (se diagram R5). Detta är troligen en följd av den ansträngda ekonomi som råder i kommunerna.

Även om målet för penningpolitiken är att upprätthålla ett stabilt penningvärde i termer av konsumentprisindex, är prisutvecklingen i tidigare förädlingsled, dvs. producentledet, också av intresse (se diagram R6). Prisökningstakten på bearbetade varor för hemmamarknaden har stigit gradvis sedan 2001 men befinner sig fortfarande på en förhållandevis låg nivå. Den låga ökningstakten i de internationella exportpriserna tillsammans med en förstärkning av kronan har medfört att de importerade varorna uppvisat en fallande prisökningstakt sedan hösten 2001.

Sammanfattningsvis har förändringar i energipriserna medfört att inflationen varierat kraftigt under de senaste månaderna. Bortsett från energipriserna har det underliggande inflationstrycket fortsatt att dämpas sedan förra inflationsrapporten och olika mått på underliggande inflation ligger runt 2 procent.

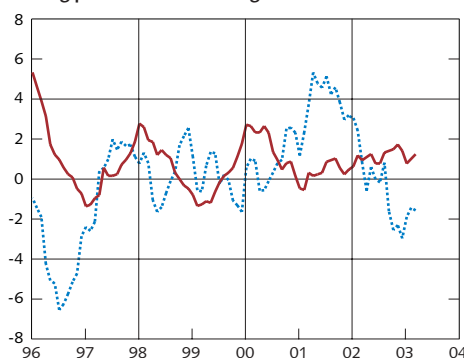
Diagram R5. Tjänstepriser.
Årlig procentuell förändring

— Tjänster exkl. boende
- - - Tjänster exkl. boende, el och tandvård
— Administrativt prissatta tjänster

Källor: SCB och Riksbanken.

Diagram R6. Bearbetade varor i producentled, hemmamarknadspriser och importpriser.
Årlig procentuell förändring

— HMPI, bearbetade varor
- - - IMPI, bearbetade varor

Anm. IMPI mäter prisutvecklingen på varor som importeras till Sverige. HMPI mäter prisutvecklingen på av svenska företag producerade varor vid försäljning i Sverige. Med bearbetade varor avses varor inom SNI17-SNI37 exklusive 20.1, 21.11, 23.2, 27.4 och 32.1.

Källa: SCB.